

## “Jo en sóc l'ànima, però ells en són el cor”

Josep Lluís Valldecabres (Quart de Poblet, 1958) va començar de jove en la direcció coral. Després de l'aprenentatge amb l'Orfeó Veus Juntes i la Coral Infantil el Raconet, dirigí l'Orfeó Navarro Reverter. Ara ell celebra vint anys al capdavant de la formació, i l'orfeó en fa uns quants més: trenta-cinc.

**M**ans, braços i rostre de Josep Lluís Valldecabres dirigeixen les quatre cordes del cor. Les sopranos, les contralts, els tenors i els baixos repassen ràpidament les partitures de *Carmina Burana*. Mentrestant, al local, de tant en tant, s'engega una pereta groga quan algú truca a la porta: hi han canviat el timbre habitual per un llum que parpelleja. És l'assaig de l'Orfeó Valencià Navarro Reverter que va nàixer el maig de 1972, fundat per un seguit d'empleats de Bancaixa com un cor empresarial. Jesús Ribera Faig, també director fundador de l'Orfeó Universitari i dels Petits Cantors de València, promogué aquella iniciativa i s'hi va quedar durant quinze anys. Així va consolidar una cultura coral i una llavor que en aquell moment era nova a València. D'aquella feina sorgiren molts joves que després s'han dedicat a la música. N'és un exemple Josep Lluís Valldecabres, des de fa vint anys director de la coral i màxim representant. Nascut a la comarca de l'Horta, va cursar els estudis musicals al Conservatori Superior de Música de València i fou deixeble de Ribera Faig.

El canvi a la direcció de l'Orfeó el 1987 va significar també l'obertura del cor a la ciutat, per bé que se'n conservà el repertori coral, simfònic-coral i escènic que tenia. Tal com ens explica Josep Lluís Valldecabres, l'activitat té dues parts: “La simfònica,

que consisteix a preparar concerts amb entitats com l'Orquestra Nacional de Catalunya, l'Orquestra de València o algunes altres, que són professionals. I després l'altra vessant del cor *a cappella* o amb piano, i la preparació d'autors valencians com ara Matilde Salvador o Llätzer Pla. La pretensió és, “a partir de la nostra cultura, fer música com més universal millor i abastar des de la Renaixença fins a l'actualitat”. Açò també s'aplica a l'Orfeó Valencià Infantil (OVI) –fundat el 2004 i al qual pertanyen al voltant de 100 xiquets entre quatre i deu anys. L'OVI musica, també entre els clàssics, poemes de Màrc Granell.

**El procés pedagògic.** Segons les paraules del director, ara “és un cor simfònic i gran, amb uns noranta membres de més de divuit anys”. No es dediquen professionalment al cant coral, o almenys aquest no és el seu objectiu des del Navarro Reverter, tot i que molts ho combinen amb els estudis reglats d'instrument o música. En formen part voluntàriament i l'única condició requerida és estimar la música. El director insisteix en la funció del conjunt: “Aquest orfeó i la música en general ha d'introduir el valor de la complicitat i la col·lectivitat, a partir de l'esforç individual i comú.” Evidentment, cal contrarestar les diferències en experiència i formació entre els membres. Per això, “a mesura



que l'orfeó ha pujat de nivell, s'ha demanat una mica de coneixements musicals bàsics, a banda l'entonació i l'afinació”. Del treball setmanal –dos assaigs a la seu, amb variacions segons el nombre de compromisos–, també se n'encarrega Josep Lluís Valldecabres, que comenta les dificultats de viure de la direcció coral i haver de “compaginar pedagogia, ensenyança, conservatori, direcció de formacions...”. Ara bé, tampoc açò no sona a queixa: “M'estime més saber que he estat vint anys dirigint cors i fent molta música. L'any passat vam fer més de trenta concerts pagats a un nivell d'afecionat.” Una de les grans satisfaccions de la coral, i que n'evidencia la qualitat musical, és que ha actuat amb orquestres professionals d'arreu dels Països Catalans i d'Europa. Al currículum, hi podem trobar les representacions d'*Atlàntida* de Falla amb la Fura dels Baus, al 45è Festival Internacional de Música i Dansa de Granada, o *Tosca* i *Madama Butterfly* de Puccini, sota la direcció musical de Tiziano Severini i Marco Guidarini, al Festival Puccini del Palau de la Música de València el 1999-2000. Pel que fa a l'activitat d'enguany, l'estrella de la gira primavera fou *La Creació* de Haydn –dirigida per Cristobal Soler– i per a la tardor ja es treballa amb *Carmina Burana* de Carl Orff. Un dels concerts



més recordats i destacats va ser el de col·laboració amb Lluís Llach, el 10 de febrer al Palau de Congressos, on

interpretaren a l'uníson "Campanades a morts", amb motiu de la constitució de la Comissió de la Veritat.

El suport institucional i la política cultural són també dues qüestions de fons per a qualsevol interessat en el món de l'art i l'expressió. Sobre això, Valldecabres creu que "tampoc no és bo que siguin els polítics els qui determinen la política cultural", tot i que la música –com el teatre i el cinema, per posar-ne més exemples– necessita ajudes institucionals perquè no pot tot venir només de la iniciativa privada, que sovint ni tan sols arriba. El director afirma: "El món coral encara és minoritari, perquè, malgrat que hi ha molta gent que canta, avui dia encara tenen molt més atractiu social les bandes que no pas el cant coral. Ací no té la força de Catalunya o del País Basc." Malgrat això, el conjunt coral ja té una gran experiència en música escènica, òperes, repertori de tots els segles, jazz o muntatges. Ara la il·lusió més propera és tenir-ho tot a punt per al natalici. El 21 de juny a l'església de San Nicolau es farà el concert del 35è aniversari.

*Emi Pastor*



**Alfons Llorenç**

## Trossos i mossos

### Independència

300 anys, 300, sense estat: "Considerando por la rebelión que cometieron haber perdido todos los fueros y libertades [...] he juzgado por conveniente abolir y derogar enteramente como desde luego doy por abolidos y derogados todos los referidos fueros privilegios, prácticas y costumbres." L'acta de defunció del Regne de València, un estat europeu, independent i sobirà, fundat pel gloriós Jaume I, fou signada pel botxí Felipe Quinto el 29 de juny de 1707, diada de sant Pere, festa de la mar i la seua gent. Fa 300 anys. Berwick acusà d'un delicta de "sublevación" tot un estat: "Este Reyno ha sido rebelde a su Majestad y ha sido conquistado". 300 anys sense independència. A l'absolutisme unitarista francès s'afegí el centralisme despòtic castellà: "Reducir todos mis reinos a la uniformidad de unas mismas leyes, usos, costumbres, gobernándolos todos por las leyes de Castilla."



300 anys sense sobirania. Ni els Furs, constitució oberta que ens feia més lliures d'allò que s'estilava en aquells temps, ni el nostre dret civil, avançat, ni les nostres institucions, ni el nostre sistema de govern, que restava poder al rei, obligat a aplicar lleis pactades... Tot era substituït per la simple voluntat reial, "considerando que uno de los principales atributos de la soberanía es la imposición de las leyes [...], tocándome el dominio absoluto [...], siendo mi voluntad que estos se reduzcan a las leyes de Castilla, sin diferencia alguna en nada, pudiendo obtener por esta razón igualmente mis fidelísimos vasallos castellanos oficios y empleos en Valencia". 300 anys d'ocupació: "El justo derecho de conquista que han hecho últimamente mis armas." 300 anys de genocidi: "Heu plorat amb fills el dret a existir" (Llach). 300 anys covant la resistència: "Guanyarem l'esperança temps i temps negada, arrancada i trencada" (Raimon).